

ANNEFRANKKRANT

2004

De **13**de verjaardag van Anne Frank [2~5]

Mijn eerste Lyceum-dag [6~7]

'Laat me mezelf zijn' [8~9]

'Mijn vader verstopte mijn dagboeken' [10~11]

Hoe bekend is Anne Frank? [12~13]

Vragen & opdrachten [14~15]

Strip [16]

Anne Frank werd op
12 juni 1929 geboren
in Frankfurt am Main in
Duitsland. Dit jaar is dat
precies 75 jaar geleden.

Anne met haar ouders en haar zus Margot op het Merwedeplein, 1941. De familie woont aan dit plein in een nieuwbouwwijk in Amsterdam.

13

Anne Frank een paar weken voor haar dertiende verjaardag.

1942

Het is vrijdag 12 juni 1942. Anne Frank is al vroeg wakker, om zes uur. Ze wordt dertien en verheugt zich op alle cadeautjes en aandacht. Haar elfde verjaardag heeft ze niet kunnen vieren, omdat Nederland toen net bezet was door het Duitse leger. Op haar twaalfde verjaardag was het ook geen feest, omdat haar oma erg ziek was.

De dertiende verjaardag van Anne Frank

Om zeven uur houdt ze het niet langer uit. Ze gaat alvast naar de woonkamer, waar Moortje, haar kleine zwarte poes, haar miauwend tegemoetkomt. Om kwart over zeven maakt ze haar vader en moeder wakker. Als ook haar zus Margot wakker is, gaan ze naar de woonkamer. Dan mag Anne eindelijk al haar cadeautjes uitpakken. Ze krijgt boeken, een boekenbon, geld, een puzzel, een spel, bloemen en snoep. Maar het mooiste cadeau is een dagboek.

Geen echte vriendin

Anne Frank heeft veel vriendinnen, maar geen vriendin met wie ze echt over haar gevoelens kan praten. Daarom is ze zo blij met het dagboek. Ze besluit om in haar dagboek aan een verzonden vriendin te schrijven. Anne noemt die vriendin Kitty en schrijft op de eerste bladzij van haar dagboek: 'Ik zal hoop ik aan jou alles kunnen toevertrouwen, zoals ik het nog aan niemand gekund heb, en ik hoop dat je een grote steun voor me zult zijn.'

Annes familie

Anne heeft eigenlijk weinig te klagen, vindt ze zelf. Ze heeft 'familie, lieve tantes en een goed thuis'. Ze woont met haar ouders en haar zus Margot aan het Merwedeplein in Amsterdam. Anne is dol op haar vader. Hij is haar grote voorbeeld. Met haar moeder kan ze minder goed opschieten. Haar moeder begrijpt haar niet. Ook met haar zus heeft ze soms ruzie. Margot is drie jaar ouder. Anne vindt haar te serieus en een beetje saai. Margot zit al in de vierde klas van het Joods Lyceum en heeft altijd veel betere rapporten dan Anne.

Hello Silberberg is zestien als hij Anne voor de eerste keer ontmoet. Hij heet eigenlijk Helmuth, maar iedereen noemt hem Hello. Hij is - net als Anne - joods en komt oorspronkelijk uit Duitsland.

Het Joods Lyceum

Anne Frank zit in de eerste klas van het Joods Lyceum. Joodse kinderen mogen van de bezetter alleen op joodse scholen zitten. Op haar verjaardag trakteert Anne haar klasgenoten op zelfgebakken koekjes. Anne is populair op school, ook bij de jongens. Maar de jongens uit haar klas vindt ze kinderachtig. Ze trekt liever op met oudere jongens, zoals Hello Silberberg. Ze gaan wandelen of naar de Oase, een ijssalon in de buurt. De Oase is een van de weinige plekken waar joden nog mogen komen.

Verliefd

Anne spreekt vaak iets af met Hello, maar eigenlijk is ze verliefd op Peter Schiff. Net als Hello is hij al zestien. Anne beschrijft hem in haar dagboek: 'Een beeld van een jongen, groot, knap, slank met een ernstig, rustig en intelligent gezicht. Donker haar en prachtige bruine ogen, roodbruine wangen en een spitse neus.' Anne is vooral dol op zijn lach. Maar Peter vindt Anne te kinderachtig.

Strafwerk

Met haar leraren en leraressen kan Anne het meestal goed vinden. Alleen haar wiskundeleraar, meneer Keesing, was een tijdje kwaad op Anne, omdat ze zoveel kletste in de les. Ze kreeg strafwerk en moest een opstel met de titel 'Kletskaus' schrijven. Dat hielp niet en ze moest voor straf nog een opstel schrijven, met de titel 'Een onverbetere kletskaus'. Toen Anne wéér in de les zat te kletsen, moest zij een opstel schrijven met de titel "'Kwek, kwek, kwek," zei juffrouw Snaterbek'. Anne maakte een lang gedicht over moeder eend, vader zwaan en drie kleine eendjes, die te veel kwekken. Meneer Keesing moest er erg om lachen en las het zelfs voor aan de klas. Vanaf dat moment noemde hij Anne 'juffrouw Snaterbek' en gaf hij haar geen strafwerk meer.

Partijtje

Op zondag 14 juni geeft Anne haar verjaarspartijtje. Ze heeft een aantal klasgenoten bij haar thuis uitgenodigd. Haar vader heeft voor een film gezorgd: 'Rin-tin-tin en de vuurtorenwachter'.

In de film worden de vuurtorenwachter en zijn dochter gegijzeld door schurken. Uiteindelijk worden ze gered door de slimme hond Rin-tin-tin. In haar dagboek schrijft Anne: 'Zondagmiddag had ik mijn partijtje. Rin-tin-tin viel zeer in de smaak bij mijn klasgenootjes. Ik heb twee brochures gekregen, een boekenlegger en twee boeken.'

Filmster

Anne Frank is dol op films, maar naar de bioscoop mag ze niet: bioscopen zijn verboden voor joden. Ze verzamelt plaatjes en kaarten van beroemde filmsterren en ruilt die met haar vriendinnen. Anne droomt ervan dat ze later een beroemde filmster zal worden. Over haar uiterlijk is ze best wel tevreden. De kuiltjes in haar wangen als ze lacht, vindt ze het leukst.

Rapport

Op maandag, de dag na haar feestje, moet Anne weer naar school. Het is bijna zomervakantie. De rapporten komen er aan: 'De halve klas is aan het wedden over overgaan en zittenblijven. Voor mijn vriendinnen en mijzelf ben ik niet bang, we zullen er wel doorheen rollen'.

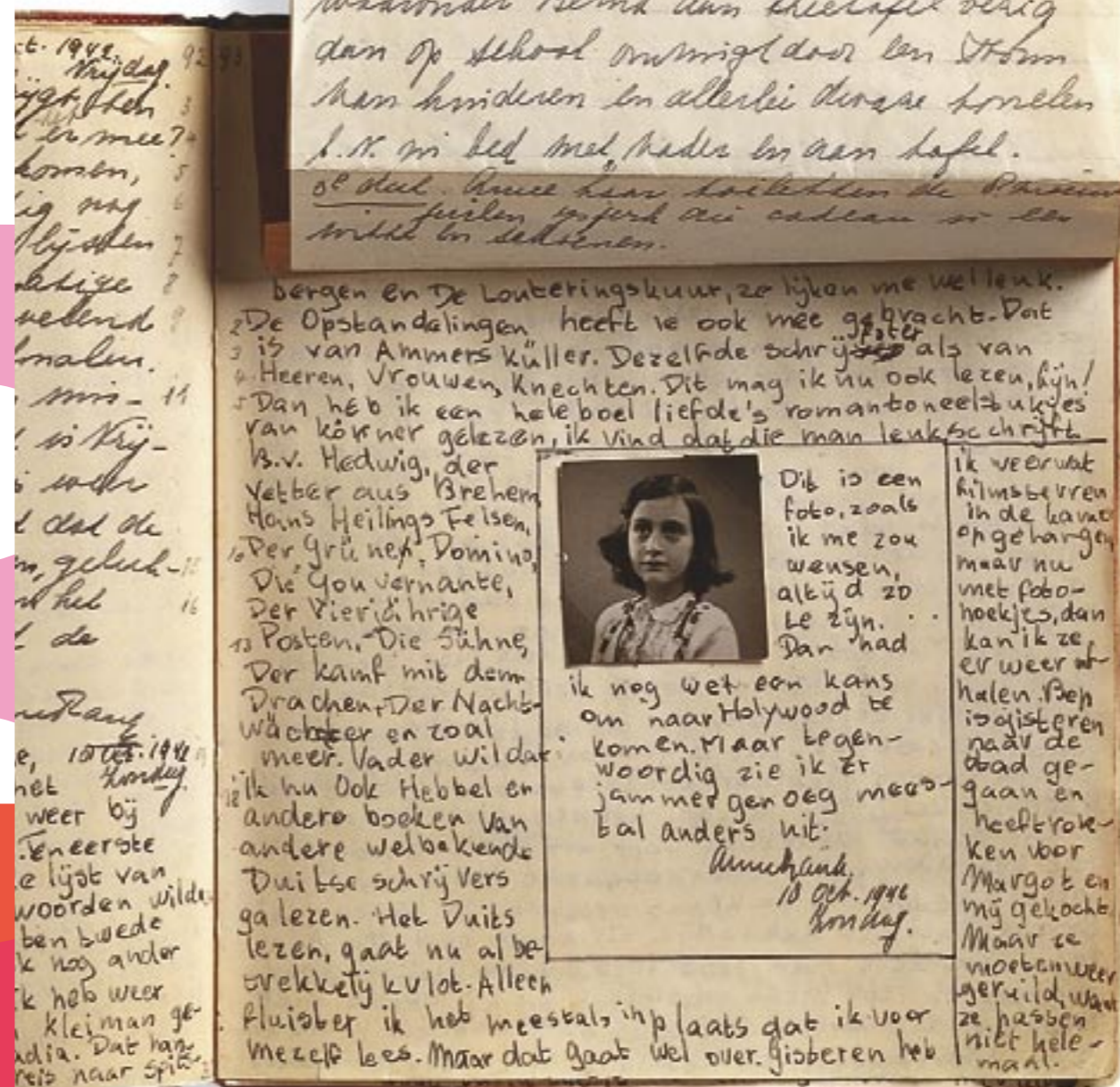
Meer dan twee jaar zaten Anne Frank en haar familie ondergedoken in de schuilplaats. Al die tijd schreef zij in haar dagboek. Op 4 augustus 1944 zijn Anne en haar familie gearresteerd door de nazi's en afgevoerd naar de concentratiekampen. Anne stierf in een van die kampen, net als haar moeder en haar zus. Ze is vijftien jaar oud geworden. Anne Frank is een van de anderhalf miljoen joodse kinderen die tijdens de Tweede Wereldoorlog vermoord zijn.

Dit roodgeruite dagboek krijgt Anne voor haar dertiende verjaardag.

Anne Frank moet een gele ster met het woord 'jood' op haar kleren dragen, net als alle andere joodse kinderen in Nederland die ouder zijn dan zes jaar.

Anne Frank droomt ervan filmster te worden.

Op vrijdag 3 juli krijgt Anne haar rapport: 'M'n rapport is helemaal niet zo slecht, ik heb één onvoldoende, een vijf voor algebra, verder allemaal zevens, twee achten en twee zessen. Thuis waren ze wel blij. Maar m'n ouders zijn in cijferaangelegenheden heel anders dan andere ouders, zij trekken zich nooit iets van goede of slechte rapporten aan en letten er alleen op of ik gezond ben, niet te brutaal ben en pret heb. Als deze drie dingen in orde zijn, komt al het andere wel vanzelf. Margot heeft ook haar rapport, schitterend zoals gewoonlijk.'

Op z'n kop

Een paar dagen later verandert Annes leven totaal. Haar zus Margot krijgt op zondag 5 juli een oproep. Ze moet zich melden voor een werkkamp in Duitsland om daar voor de nazi's te werken. Annes vader en moeder hebben dat zien aankomen en hebben daarom een geheime schuilplaats ingericht. Anne heeft geen idee waar die is. De volgende dag vertrekken ze in alle vroegte daarheen. In die schuilplaats zal haar dagboek echt haar beste en enige vriendin worden...

Na veel heen en weer draaien, besprekingen en overleggingen was het dan toch voor mekaar gekomen, dat ik naar het Joodse Lyceum zou gaan en na nog een paar telefoontjes zelfs zonder toelatingsexamen. Ik was een zwakke leerling in alles, maar vooral in rekenen en bibberde inwendig, als ik aan meetkunde dacht.

Eind september kwam de brief, dat ik op die en die datum in oktober me moest komen aanmelden aan het Joodse Lyceum in de Stadstimmertuinen. Op de vastgestelde dag, regende het dat het goot en was het dus onmogelijk op de fiets te stappen. Dan maar met de tram. Bij de school aangekomen was het een drukte van belang, groepjes meisjes en jongens stonden te praten; velen liepen heen en weer, al maar vragend: 'ben jij in mijn klas', 'oh, jou ken ik', 'welke klas ben jij?' Zo ongeveer ging het ook met mij, behalve Hanneli Goslar had ik geeneen kennisje ontdekt, die bij mij in de klas zou komen en dat was niet zo'n prettig idee.

De school begon en in de klas werden we verwelkomd door een grijze juffrouw, op platte hakken met een lange japon en een muize-gezicht. Ze stond al maar handen wrijvend de drukte aan te zien en gaf de gewenste inlichtingen. Namen werden afgeroepen, boeken bekend gemaakt, die besteld moesten worden, nog over allerlei gekletst en we konden weer naar huis gaan. Eerlijk gezegd was dat een erge teleurstelling; ik had toch minstens het rooster verwacht en nog iets... de directeur. Ik zag wel in de gang een klein, dik, gezellig mannetje met blozende konen, iedereen vriendelijk toeknikkend praten met een ander mannetje van dezelfde grootte, mager met een bril, wat pluishaar en een deftig gezicht, maar ik had er geen idee van dat die eerste de zogenaamde claviger (1) en de tweede de directeur was.

Thuisgekomen gaf ik opgewonden verslag over mijn ervaringen, maar op de keper beschouwd was ik wat school, leraren, kinderen en lessen betrof nog net zo wijs als voordat ik me aangemeld had. Precies een week na de aanmeldingsdag zou de school dan beginnen. Weer regende het vreselijk, maar ik wilde toch met de fiets gaan. Moeder pakte een trainingsbroek voor me in, dat ik in 's hemels naam maar niet nat zou worden.

Nu fietst Margot in het algemeen erg vlug en nog geen twee minuten later was ik zo buiten adem, dat ik haar moest verzoeken toch alsjeblieft wat langzamer te rijden. Weer twee minuten later kwam er zo'n lading regen naar beneden, dat ik moeders warme trainingsbroek bedenkend, afstapte en met veel omhaal dit kledingstuk, zonder het in de plassen te laten slierten, moest aandoen. Ik stapte toen weer vol goede moed op, maar al gauw ging het me weer te vlug en moest ik Margot weer om kalmte verzoeken. Deze was de wanhoop nabij, en verklaarde al bij de eerste keer, dat ze in het vervolg liever alleen wilde rijden; ze was zeker bang te laat te komen! Maar we bereikten toch nog ruim op tijd de school en na de fietsen op stal te hebben gezet, gingen we weer kletsen onder de poort, die naar de Amstel voert.

Klokslag half 9 mochten we binnenkomen en net aan de ingang was een groot bord aangebracht, waarop stond geschreven dat een stuk of 20 leerlingen van klasse moesten verwisselen. Ausgerechnet (2) stond ik bij deze 20. Er stond ook bij dat ik naar Klas I L 2 moest verhuizen. Nu kwam ik in een klas, waar ik wel een paar jongens kende en ook wat meer meisjes oppervlakkig, maar Hanneli was in I L1 gebleven en ik voelde me een beetje verlaten, toen ik in de achterste bank achter allemaal grotere meisjes was geplaatst en daar moederziel alleen zat.

Mijn eerste

Al in het tweede uur stak ik dan ook m'n vinger op en vroeg of ik niet verplaatst kon worden, omdat ik achter die brede ruggen niet veel kon zien, behalve als ik uit mijn bank hing. Het verzoek werd direct ingewilligd en weer nam ik m'n boeltje op en verhuisde. De derde les was gymnastiek; deze juffrouw viel me zo mee, dat ik bij haar er erg op aandrong of ze het niet klaar zou kunnen spelen Hanneli bij me te krijgen en hoe de juffrouw het gedaan kreeg, ik weet het niet, maar in ieder geval in het volgende uur kwam Hanneli en ze werd naast me geplaatst. Nu was ik met de hele school verzoend; de school, waar ik nog zoveel plezier en nut van beleefd heb, lachte me nu toe en ik begon vol goede moed op te letten wat de aardrijkskundeman vertelde.

(1) conciërge (bij een gymnasium).

(2) ausgerechnet is een Duits woord. Het betekent: uitgerekend.

Anne op het Joods Lyceum in de winter van 1941.

Lyceum-dag

Anne Frank hield niet alleen een dagboek bij. Zij schreef ook een aantal korte verhaaltjes in een apart schrift. Soms verzoon Anne die verhaaltjes zelf, soms beschreef zij een gebeurtenis uit het achterhuis of een herinnering aan haar leven voordat ze moest onderduiken. Dit korte verhaaltje schreef Anne Frank op woensdag 11 augustus 1943. Op dat moment zat zij al meer dan een jaar ondergedoken in het achterhuis. Alle verhaaltjes van Anne Frank staan in een apart boek: 'Verhaaltjes, en gebeurtenissen uit het achterhuis'

Anne Frank en haar vriendin Hanneli Goslar voor de oorlog op het Merwedeplein.

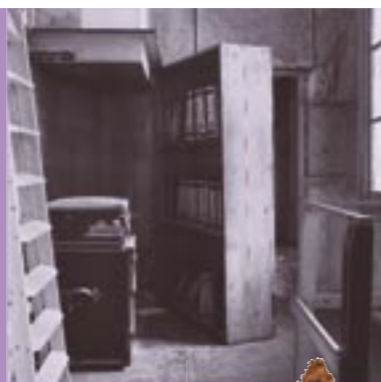
Anne en Margot Frank in 1941.

Meer dan twee jaar zat Anne Frank ondergedoken in het achterhuis aan de Prinsengracht 263 in Amsterdam. Al die tijd schreef zij bijna elke dag in haar dagboek. Op deze pagina's staan stukjes uit Annes dagboek. Over haar ouders, over haar zus, over Peter van Pels, die ook in het achterhuis ondergedoken zat, over haar vriendinnen, over school, over haar toekomstplannen...

Ik
Ik weet wat ik wil, heb een doel, heb een mening, heb een geloof en een liefde. Laat me mezelf zijn, dan ben ik tevreden. Ik weet dat ik een vrouw ben, een vrouw met innerlijke sterkte en veel moed! Als God me laat leven, zal ik meer bereiken dan moeder ooit deed, ik zal niet onbetekenend blijven, ik zal in de wereld en voor de mensen werken!
[11 april 1944]

13
Angst
Het benauwt me ook meer dan ik zeggen kan dat we nooit naar buiten mogen, en ik ben erg bang dat we ontdekt worden en dan de kogel krijgen.
[28 September 1942]

Vrijheid
Geloof me, als je anderhalf jaar opgesloten zit, dan kan het je op sommige dagen eens te veel worden. Alle rechtvaardigheid of ondankbaarheid ten spijt; gevoelens laten zich niet wegslaan. Fietsen, dansen, fluiten, de wereld in kijken, me jong voelen, weten dat ik vrij ben, daar snak ik naar en toch mag ik het niet laten zien.
[24 december 1943]

Oorlog
Waarom wordt er elke dag voor miljoenen aan de oorlog besteed en is er geen cent voor de geneeskunde, voor de kunstenaars, voor de arme mensen? Waarom moeten de mensen hongerlijden als in andere delen van de wereld het overvloedige voedsel wegtrot? O, waarom zijn de mensen zo gek?
[3 mei 1944]

Jodenvervolgung
Eens zal deze verschrikkelijke oorlog toch wel aflopen, eens zullen wij toch weer mensen en niet alleen joden zijn!
[11 april 1944]

Zus
Margot is erg lief en zou graag m'n vertrouwd zijn, maar ik kan haar toch niet alles zeggen. Ze neemt me ernstig, veel te ernstig en denkt lang over haar gekke zusje na, kijkt me bij alles wat ik zeg onderzoekend aan en denkt bij alles: is het nu komedie of meent ze het werkelijk?
[12 maart 1944]

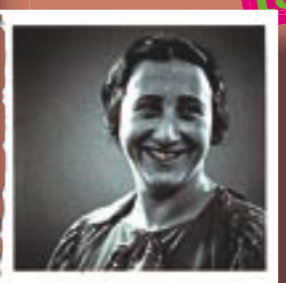
13
Vriendschap
Hoe goed hebben we het hier, hoe goed en rustig. Slecht voel ik me, dat ik in een warm bed lig, terwijl m'n liefste vriendinnen ergens buiten neergegoid of neergevallen zijn. Ik word zelf bang als ik aan allen denk met wie ik me altijd zo innig verbonden voelde en die nu overgeleverd zijn aan de handen van de wreedste beulen die er ooit bestaan hebben. En dat alles omdat ze joden zijn.
[19 november 1942]

13
Uiterlijk
Ik heb Margot eens gevraagd of zij mij erg lelijk vond. Ze zei dat ik er wel grappig uitzag, en dat ik leuke ogen had. Nogal vaag, vind je ook niet?
[14 oktober 1942]

Liefde
Van 's ochtends vroeg tot 's avonds laat doe ik eigenlijk niets anders dan aan Peter denken. Ik slaap met zijn beeld voor ogen in, droom van hem en word weer wakker als hij me nog aankijkt.
[27 februari 1944]

13
Ouders
Hier alles nog all-right! Behalve dat Margot en ik onze ouders een beetje moe worden. Je moet me niet verkeerd opvatten, ik houd nog net zoveel van vader en Margot van vader en moeder, maar als je zo oud bent als wij zijn, wil je toch ook een klein beetje voor jezelf beslissen.
[17 maart 1944]

13
School
Zou dan nu werkelijk de bevrijding naderen, de bevrijding waarover zoveel gesproken is, maar die toch té mooi is, té sprookjesachtig is, om ooit werkelijkheid te kunnen worden? Zou dit jaar, 1944, ons de overwinning schenken? We weten het ook nu nog niet, maar de hoop, die doet leven, die maakt ons weer moedig, die maakt ons weer sterk. Misschien, zegt Margot, kan ik in september of oktober toch nog naar school.
[6 juni 1944]

'Laat me mezelf zijn'

Beroemd
M'n liefste wens is dat ik eenmaal journaliste en later een beroemde schrijfster zal worden. Na de oorlog wil ik in ieder geval een boek getiteld *Het Achterhuis* uitgeven, of dat lukt blijft ook nog de vraag, maar m'n dagboek zal daarvoor kunnen dienen.
[11 mei 1944]

‘Mijn vader verstopte mijn dagboeken’

To Hofstra en haar hond Maschka in oktober 1940. To is dan 16 jaar oud.

Je bent zestien en de oorlog breekt uit. **To Hofstra** maakte het mee.

Als een echte journalist beschreef ze alle belangrijke gebeurtenissen in Sneek tijdens de Tweede Wereldoorlog.

Ze plakte zelfs een kogel in haar dagboek.

‘De tijd voor de oorlog was een oersaai tijd,’ vertelt **To Hofstra** in haar huiskamer in het Friese Franeker. ‘Je had geen disco’s, geen tv, geen mobieltjes, geen computers en geen internet.

Mijn vader was dierenarts, mijn moeder tandarts. Met mijn zusje Hilly en broer Jan woonden we in een heerlijk huis: een oud postkantoor met een grote tuin in het centrum van Sneek. In de straat woonden een bakker en een schilder. Naast ons was de kruidenier. De dochter van de kruidenier was mijn hartsvriendin. Officieel heette ze Bottje Posma, maar iedereen noemde haar Pop. Elke ochtend haalde ik haar op en dan liepen we samen naar school. Pop en ik verzamelden van alles: sigarenbandjes, postzegels en het bedrukte papier dat om het fruit zat. In de oorlog ging mijn verzamelwoede gewoon door. Zinken munten, broodbonnen en krantenknipsels, alles plakte ik in. Mijn dagboek is heel anders dan dat van Anne Frank. Ik schreef niet over mijn gevoelens, dat vond ik te privé. Ik schreef wel veel over wat er allemaal in Sneek gebeurde. Door de oorlog was het leven opeens niet saai meer.’

Zingende soldaten

‘Ik herinner me nog heel goed het moment dat de oorlog uitbrak. Het was 10 mei 1940.

De dagboekschriften van **To Hofstra** zijn nu in het bezit van het **Verzetsmuseum Friesland** in Leeuwarden. Zij hebben de tien dikke dagboekschriften van **To Hofstra** op het internet gezet. Je kunt ze pagina voor pagina bekijken op: www.oorlogsschriften.nl

Mijn slaapkamer lag precies boven de behandelkamer van mijn moeder op de eerste etage. Elke ochtend schoor mijn vader zich daar, omdat die kamer zo lekker licht was. Ik lag nog te slapen en opeens riep mijn vader van beneden: ‘O, To, nu is het oorlog!’ Dat ene zintje klonk verschrikkelijk dreigend. Op de radio hoorden we dat de eerste vijandelijke vliegtuigen al boven Dordrecht vlogen. Een dag later reden drie Duitse pantserwagens door de straat achter ons huis. Ik moest die dag gewoon naar school. In de klas hoorden we Duitse militairen zingend langsmarcheren. Ik vond dat best mooi, die zingende soldaten. Het was apart. Wat wisten wij van oorlog?

Stap voor stap verboden de Duitsers van alles. We mochten bijvoorbeeld niet meer naar de Nederlandse radio luisteren. Later verschenen er overal bordjes: ‘Voor joden verboden’. Al snel kreeg je als kind ingeprent dat je over bepaalde dingen niet mocht praten. Overal konden verraders zijn. Mijn broer Jan heeft twee keer ondergedoken gezeten. Ik weet niet precies waarom en alleen mijn vader wist waar. De schilder liep vaak met verfpotten over straat. Pas na de oorlog hoorden wij dat daarin bonnen zaten voor onderduikers.’

Een echte kogel

‘De oorlog was niet saai, maar het was zeker geen spannend jongensboek. Soms was het vreselijk. Op een nacht in juli 1944 schrokken mijn zus Hilly en ik om half twee wakker van een enorme knal. Het was een schot. De volgende ochtend hoorden we dat onze bakker was vermoord door de Duitsers. Uit wraak voor de moord op een hoge Duitse officier, hadden ze die nacht vier mannen uit Sneek opgepakt en doodgeschoten. Later hoorde ik dat ze ook bij ons aan de deur waren geweest. Gelukkig was mijn vader niet thuis.

Van mijn vader heb ik een keer een echte kogel gekregen. Ik heb hem in mijn dagboek geplakt. Ik vond het wel een beetje eng, maar dacht: ach, mijn dagboek, wie komt daar nu aan? Maar

vlak voor het eind van de oorlog vond mijn vader het te gevaarlijk om de dagboeken in huis te hebben. Hij verstopte ze en vertelde aan niemand waar. Na de oorlog hoorde ik dat hij mijn dagboeken onder de dakpannen van oma’s huis had verborgen. Vlak voor het einde van de oorlog hebben in dat huis nog Duitse soldaten gezeten. Die hebben dus onder mijn dagboeken geslapen!’

Canadezen

‘De bevrijding was prachtig! De Canadezen reden op een zondag onze straat in. Het was 15 april 1945. Ze werden ingehaald als goden. In de voorkamer schoven we de vitrages aan de kant en bonkten op de ruiten. Mijn zus Hilly pakte de bloemen uit de vaas om aan de Canadezen te geven. Wij zetten onze voordeur wijd open: kom maar binnen! Trots liet ik aan die Canadezen mijn dagboeken zien. Een van hen scheurde spontaan zijn epauletten af: voor mijn verzameling!’

Na het grote bevrijdingsfeest dacht ik met schrik aan mijn leventje van voor de oorlog. Ik was bang dat het weer net zo saai zou worden, maar dat bleek niet het geval. Ik ging studeren in Leeuwarden en op kamers wonen. Als student had ik een grote vrijheid en dat maakte alles anders.’

Hoe...

bekend is Anne Frank eigenlijk?

Er zijn tientallen miljoenen mensen in de hele wereld die van Anne Frank gehoord hebben. Haar dagboek is een van de meest gelezen boeken ter wereld. Het is in meer dan 60 talen vertaald, waaronder Chinees, Koreaans, Arabisch, Nepalees, Turks, Vietnamees, Russisch, Papiaments, Farsi (Iran) en Khmer (Cambodja). Er zijn toneelstukken en films over haar gemaakt en elk jaar bezoeken bijna een miljoen mensen uit de hele wereld de plek waar ze ondergedoken zat, het Anne Frank Huis. En als je "Anne Frank" intypt in een zoekmachine (Google of Yahoo) op het internet, dan krijg je meer dan 350.000 hits.

Hoe...

komt het dat Anne Frank zo bekend is?

Anne Frank is beroemd omdat zij heel goed heeft opgeschreven wat alle kinderen meemaken als ze opgroeien en volwassen worden. Ze schrijft niet alleen over wat ze in het achterhuis meemaakte, maar vooral ook over wat ze dacht en voelde. Ze heeft regelmatig ruzie met haar ouders en de andere onderduikers, maar ze kan ook om zichzelf lachen. Ze heeft haar dromen, haar angsten en haar twijfels. Als je het boek leest, voel je steeds meer met haar mee. Ze wordt een soort vriendin. Maar er is nog een andere belangrijke reden: als je het boek leest, weet je dat het slecht met haar zal aflopen. Je weet dat ze het slachtoffer zal worden van haat, vervolging en oorlog. Anne Frank was een van de zes miljoen joden die tijdens de Tweede Wereldoorlog werden vermoord. Door haar dagboek en doordat je weet hoe het met haar afliep, kun je je voorstellen hoe het geweest moet zijn voor al die andere slachtoffers. Als je je in Annes levensgeschiedenis verdiept, kun je veel leren over de geschiedenis van de jodenvervolging.

Waarom...

lezen mensen in landen die weinig te maken hadden met de Tweede Wereldoorlog het dagboek van Anne Frank?

Oorlog, discriminatie en vervolging van onschuldige mensen komen nog altijd voor. Hoewel er grote verschillen zijn met wat Anne meemaakte, zien mensen toch overeenkomsten. De Cambodjaanse vrouw die Annes dagboek heeft vertaald in het Khmer zei daarover: 'In Cambodja is dertig jaar geleden eenderde van de bevolking vermoord. Ik heb heel veel meegemaakt. Toen ik Annes dagboek las dacht ik: hoe kan dat nou? We leefden niet in dezelfde tijd en duizenden kilometers uit elkaar, maar er zijn zoveel overeenkomsten. Ze schrijft zo goed over wat haar is overkomen en wat iederéén kan overkomen. Anne Frank en ik zijn hetzelfde.'

Is...

al die aandacht voor Anne Frank niet overdreven?

Sommige mensen vinden de aandacht voor Anne Frank overdreven. Ze zeggen: 'Anne Frank is maar een van de anderhalf miljoen joodse kinderen die in de Tweede Wereldoorlog vermoord zijn.' Dat is natuurlijk zo: Anne Frank is maar een van hen. Soms is die aandacht inderdaad wel een beetje overdreven. Maar je kunt het ook zo zien: door je te verdiepen in Annes levensverhaal kun je beter voorstellen wat de vervolging ook voor al die andere mannen, vrouwen en kinderen heeft betekend. Je wordt daardoor ook nieuwsgieriger naar de verhalen van die andere mensen en naar wat er allemaal is gebeurd in de Tweede Wereldoorlog.

Otto Frank, kort na de oorlog. De rest van zijn leven heeft hij zich ingezet tegen discriminatie en voor respect.

Hoe...

komt het dat we zoveel weten over Anne Frank?

Het is toeval dat we zoveel weten over Anne Frank. Het was toeval dat Annes dagboek bewaard zijn gebleven. Veel dagboeken die mensen tijdens de oorlog bijhielden, zijn verloren gegaan. Ook de foto's van de familie Frank zijn bewaard gebleven, waardoor we Anne en haar familie goed kunnen leren kennen. Van veel andere slachtoffers zijn er helemaal geen foto's. Het was ook toeval dat Otto Frank, Annes vader, de oorlog heeft overleefd. Hij kon veel over Anne en de tijd in het achterhuis vertellen.

Kunnen...

we iets leren van het verleden?

Annes dagboek herinnert ons eraan dat er nog altijd overal in de wereld mannen, vrouwen en kinderen net als Anne worden vervolgd en vermoord, alleen omdat zij 'anders' zijn. Otto Frank zei daarover in 1970: 'Wat gebeurd is, kunnen we niet meer veranderen. Het enige wat we kunnen doen is leren van het verleden en beseffen wat discriminatie en vervolging van onschuldige mensen betekenen. Mijn mening is dat iedereen de plicht heeft vooroordelen te bestrijden.'

Hoe...

... bekend is Anne Frank?

Anne Frank schreef haar dagboek al meer dan 60 jaar geleden. Toen ze er mee begon was ze 13 jaar. Anne Frank en haar dagboek zijn nu wereldberoemd. Waarom?

- Argentinië
- Armenië
- Aruba
- Australië
- België
- Birma (nu: Myan Mar)
- Brazilië
- Bulgarije
- Cambodja
- Canada
- Chili
- China
- Cuba
- Denemarken
- Duitsland
- Ecuador
- Estland
- Finland
- Frankrijk
- Georgië
- Griekeland
- Groot-Brittannië
- Hongarije
- India
- Indonesië
- Iran
- Israël
- Italië
- Japan
- Kazachstan
- Kroatië
- Letland
- Litouwen
- Luxemburg
- Mexico
- Nederland
- Nederlandse Antillen
- Nepal

- Nieuw-Zeeland
- Noord-Korea
- Noorwegen
- Oekraïne
- Oostenrijk
- Peru
- Polen
- Portugal
- Roemenië
- Rusland
- Servië-Montenegro
- Slovenië
- Slowakije
- Spanje
- Thailand
- Tsjechië
- Turkije
- Verenigde Staten
- Vietnam
- IJsland
- Zuid-Afrika
- Zuid-Korea
- Zweden
- Zwitserland

